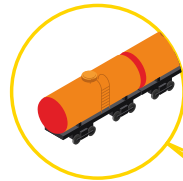
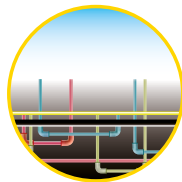

OMGEVINGSVEILIGHEID

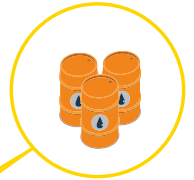
TRANSPORT GEVAARLIJKE STOFFEN

- Vervoer gevaarlijke stoffen over water, spoor, weg of door buisleidingen
- Ontheffing route transport gevaarlijke stoffen

BUIS- EN AARDGASLEIDINGEN ONDER DE GROND

- Aardgas

ANDERE VEEL VOORKOMENDE RISICOBRONNEN

- Opslag en gebruik gevaarlijke stoffen
- Industrie
- LPG tankstations

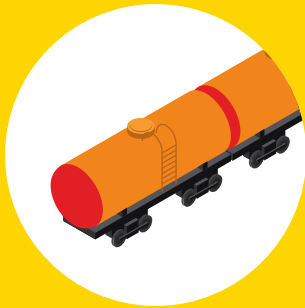
ENERGIETRANSITIE

- Multifuel tankstations
- Buurtbatterijen
- Windturbines

**! KLIK OP DE ONDERWERPEN
VOOR MEER INFORMATIE**

TRANSPORT GEVAARLIJKE STOFFEN

Bedrijven vervoeren dagelijks gevaarlijke stoffen, van chemicaliën tot vuurwerk. Dit gebeurt over water, spoor, weg of door buisleidingen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen brengt risico's voor de leefomgeving met zich mee. Door ongevallen of incidenten kunnen gevaarlijke stoffen vrijkomen.

Het gaat om brandbare of giftige gevaarlijke stoffen. Daarom moeten vervoerders zich houden aan veiligheidseisen en kan er niet zomaar gewoon of gewerkt worden langs zo'n transportroute.

Transport van gevaarlijke stoffen vindt plaats over landelijke, provinciale en gemeentelijke wegen. Het vervoer van gevaarlijke stoffen binnen de bebouwde kom is in principe niet toegestaan. Gemeenten hebben de keuze om wegen aan te wijzen waar het vervoer van gevaarlijke stoffen over plaats mag vinden. Is er voor een speciale situatie een andere route nodig? Dan kan dat via een ontheffing.

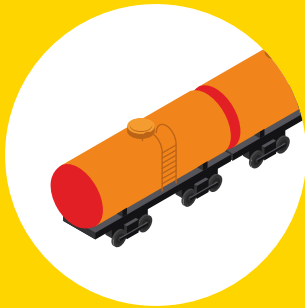
De wettelijke basis in Nederland voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg is de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs), het Besluit externe veiligheid transport (Bevt) en de Regeling Basisnet (Rb). De wegen waar vervoer van gevaarlijke stoffen over plaatsvindt, staan op de risicokaart en worden opgenomen in het nieuwe Register Externe Veiligheid.

Wat is de rol van de OFGV?

- De OFGV handelt aanvragen voor een ontheffing route gevaarlijke stoffen af;
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van wonen en werken langs routes voor transport van gevaarlijke stoffen, adviseren we over de risico's voor de omgevingsveiligheid, de ruimtelijke inpassing en de eventueel te treffen maatregelen.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

De Wvgs bevat de regels over veilig vervoeren van gevaarlijke stoffen. Deze regels blijven bestaan. De regels over ruimtelijke ordening gaan wel op in de Omgevingswet.

Plaatsgebonden risico (PR)

Normen voor het plaatsgebonden risico veranderen niet onder de Omgevingswet. Het is niet toegestaan om (zeer) kwetsbare gebouwen en locaties binnen de contour van het (PR) te realiseren. Voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties kan dat na een zwaarwegende motivatie.

Aandachtsgebieden

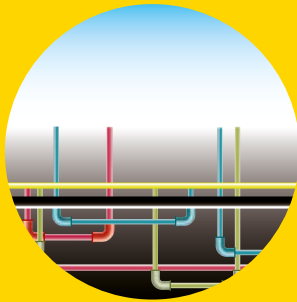
Een belangrijke verandering onder de Omgevingswet is dat gemeenten bij het opstellen van het omgevingsplan rekening moeten houden met een brand- explosie- of gifwolkaandachtsgebied. Hierbij is er beleidsvrijheid, zolang de minimale veiligheid gewaarborgd blijft.

Voor zeer kwetsbare gebouwen, zoals kinderdagverblijven en zorginstellingen, in een brand- of explosieaandachtsgebied zijn extra voorschriften uit het Besluit bouwwerken leefomgeving van toepassing zijn. De gemeente wijst in het omgevingsplan daar specifieke voorschriftengebieden voor aan.

In een omgevingsplan moet aandacht zijn voor het voorkomen, beperken en bestrijden van mogelijke incidenten. Personen moeten in veiligheid gebracht kunnen worden door vlucht- en schuilmogelijkheden en de geneeskundige hulpverlening moet doorgang kunnen vinden.

Daarnaast kunnen maatregelen zoals een greppel of een aarden wal helpen om de effecten van een incident te beperken. De gemeente kan eigen beleid voeren door voor kwetsbare gebouwen, zoals woningen, ook voorschriftengebieden aan te wijzen en kwetsbare locaties, zoals een groot evenemententerrein, te weren uit een brand- of explosieaandachtsgebied.

De regels in het omgevingsplan geven aan of risicovolle activiteiten met gevaarlijke stoffen, zoals het vervoer van gevaarlijke stoffen, worden toegelaten en of ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van risicovolle activiteiten mogelijk zijn.

BUISLEIDINGEN

Onder de grond ligt een netwerk van buisleidingen. De meeste buisleidingen zijn bedoeld voor het transport van aardgas onder hogedruk. Het transport van aardgas (gevaarlijke stof) via buisleidingen brengt een risico voor mens en milieu met zich mee. Aardgas is brandbaar.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en werkzaamheden is het daarom belangrijk om te weten waar de buisleidingen precies lopen. Denk aan de aanleg van kabels bij de realisatie van een nieuwe woonwijk. Ook is het belangrijk om na te gaan wat de impact is van een incident met buisleidingen op de ruimtelijke ontwikkeling, zoals die nieuwe woonwijk.

De relevante buisleidingen staan op de risicokaart en worden opgenomen in het nieuwe Register Externe Veiligheid.

Wat is de rol van de OFGV?

- Bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de aanleg van een nieuwe woonwijk of uitbreiding van een industrieterrein, adviseert de OFGV over de risico's van buisleidingen voor het transport van aardgas en de ruimtelijke inpassing.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

Voor buisleidingen met gevaarlijke stoffen, zoals aardgas, gelden algemene milieuregels uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De meeste buisleidingen met gevaarlijke stoffen hebben onder de Omgevingswet geen omgevingsvergunning nodig. Voor de exploitatie van een buisleiding met gevaarlijke stoffen moet de leidingeigenaar op basis van het Bal een melding doen bij het Rijk.

Plaatsgebonden risico (PR)

Normen voor het plaatsgebonden risico veranderen niet. Het is niet toegestaan om (zeer) kwetsbare gebouwen en locaties binnen de contour van het (PR) te realiseren. Voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties kan dat na een zwaarwegende motivatie.

Aandachtsgebieden

Buisleidingen met brandbare gevaarlijke stoffen hebben een brandaandachtsgebied. Hoe gemeenten daarmee om kunnen gaan en welke beleidsvrijheid de gemeente daarbij heeft, is beschreven onder Transport Gevaarlijke Stoffen.

ENERGIETRANSITIE

De energietransitie is in volle gang. Sommige initiatieven in de fysieke leefomgeving brengen risico's voor de omgevingsveiligheid met zich mee. Te denken valt aan initiatieven die gebruik maken van alternatieven voor fossiele brandstoffen, zoals Waterstof, LNG en CNG. Deze brandstoffen zijn beter voor het milieu, maar het gebruik van deze duurzamere brandstoffen brengt ook brand- en explosiegevaar met zich mee.

Een ander voorbeeld van een alternatieve energiebron is de buurtbatterij. In de buurtbatterij wordt energie opgeslagen die door woningen in de wijk wordt opgewekt door zonnepanelen die niet gelijk door deze huishoudens gebruikt wordt. In plaats van de energie terug te leveren aan het net, wordt de restenergie opgeslagen in de buurtbatterij. Hiervoor worden vaak lithium-ion batterijen gebruikt. Dit type batterijen is gevoelig voor verstoringen. Bij een brand is het vuur moeilijk te blussen. Bij de plaatsing van een buurtbatterij en het bepalen van de juiste locatie in de wijk moet rekening worden gehouden met deze risico's.

Windenergie speelt ook een belangrijke rol in de energietransitie. Er worden steeds meer windturbines geplaatst. Het plaatsen van windturbines en de aanleg van grote windparken is niet zonder risico voor de omgeving. Naast geluidshinder en slagschaduw zijn er ook risico's op het gebied van omgevingsveiligheid. Een windturbine kan omvallen of een blad of gondel kan afbreken. De brokstukken van een windturbine kunnen vanwege de hoogte en windsnelheid ver in het landschap terecht komen.

De technologische ontwikkelingen binnen de energietransitie gaan vaak sneller dan de beleidsvorming. Het komt voor dat er nog geen beleid of regels zijn gesteld voor nieuwe duurzame initiatieven. Het is daarom belangrijk dat de initiatiefnemer, de gemeente en de veiligheidsregio aan het begin van het proces nadenken over de risico's en de eventueel te treffen maatregelen.

Wat is de rol van de OFGV?

- Bij nieuwe initiatieven op het gebied van duurzame brandstoffen en energiebronnen adviseert de OFGV over de omgevingsveiligheid risico's en ruimtelijke inpassing;
- We handelen vergunningaanvragen en meldingen af voor multifuel tankstations. In dit proces hebben we nauw contact met de veiligheidsregio en de gemeente om veilig gebruik van deze alternatieve energiebronnen te borgen;
- We handelen vergunningaanvragen en meldingen af voor het plaatsen van windturbines en de aanleg van windparken;
- We houden toezicht op de naleving van milieuregels die gelden voor tankstations en windturbines;
- We sluiten aan bij werkgroepen voor beleidsvorming en nieuwe wet- en regelgeving voor duurzame brandstoffen en energiebronnen.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

Multifuel tankstations zijn milieubelastende activiteiten in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Het tanken van waterstof of LNG is vergunningplichtig, terwijl voor het tanken van CNG een melding volstaat. De technische eisen waar de installaties aan

moeten voldoen staan in verschillende PGS-richtlijnen (Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen).

De aan te houden veiligheidsafstanden voor het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en moeten voor een deel verder berekend worden. Dit zorgt voor een complexe beoordelingssituatie.

Voor buurtbatterijen zijn er nog geen regels gesteld. Wel is er een specifieke PGS-richtlijn in ontwikkeling die daaraan tegemoetkomt. Tot die tijd kan de Circulaire risicobeheersing lithium-ion energiedragers als handvat gebruikt worden.

De regels voor windturbines staan in het Bal. Het opwekken van elektriciteit met een windturbine met een rotordiameter van meer dan

2 meter is als milieubelastende activiteit in het Bal aangewezen. Een windpark met 3 of meer windturbines is vergunningplichtig. Voor het plaatsen van minder windturbines volstaat een melding. In de algemene regels van het Bal worden eisen gesteld aan het ontwerp van een windturbine. Met het oog op de veiligheid zijn er regels opgenomen over het minimaal een keer per jaar beoordelen van windturbines op het gebied van beveiliging, onderhoud en reparatie door een deskundige.

De lokale regels voor inpassing op een locatie van een windturbine staan straks in het omgevingsplan. Een windmolen heeft geen aandachtsgebied, maar de contour voor het plaatsgebonden risico (PR) moet wel berekend worden.

ANDERE VEELVOORKOMENDE RISICOBRONNEN

Er is een aantal veelvoorkomende activiteiten die een risico vormen voor de omgevingsveiligheid. Een van de belangrijkste is de opslag van gevaarlijke stoffen bij bedrijven. Te denken valt aan de opslag van kunstmest in de agrarische sector, de aanwezigheid van propaantanks bij boerenbedrijven of grootschalige opslag van gevaarlijke stoffen bij zogenaamde 'warehouses' of productiebedrijven.

Naast de opslag kunnen er gevaarlijke stoffen worden toegepast in installaties die bij bedrijven in werking zijn, zoals ammoniak in koelinstallaties of het gebruik van gassen (verharden) of vloeistofbaden (verchromen, verzinken) in de metaalverwerkingsindustrie. Het gebruik of de opslag van gevaarlijke stoffen vormt een risico voor de fysieke leefomgeving. De kans op brand en explosie is aanwezig. Ook kan er een gifwolk ontsnappen die zich verspreidt naar de omgeving. Bedrijven met gevaarlijke stoffen moeten voldoen aan strenge maatregelen en veiligheidsvoorschriften om de risico's voor de omgeving zoveel mogelijk te beheersen.

Een andere veelvoorkomende risicobron is een LPG tankstation. LPG is zeer brandbaar en kan een explosief gasmengsel vormen.

Wat is de rol van de OFGV?

- De OFGV behandelt meldingen en handelen vergunningaanvragen af van bedrijven voor

de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen;

- We handelen vergunningaanvragen af voor de oprichting of wijziging van LPG-tankstations;
- We adviseren bedrijven over procedures en benodigde informatie en onderzoeken bij vergunningaanvragen;
- We adviseren gemeenten over de mogelijkheden voor vestiging of uitbreiding van bedrijven met gevaarlijke stoffen of LPG tankstations en kijken naar de ruimtelijke inpassing;
- We houden toezicht op de naleving van milieuregels bij bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen en LPG tankstations;
- We organiseren samen met bedrijven, die een risicovolle activiteit willen starten, afstemming met de veiligheidsregio en andere partners.

Hoe is het geregeld in de Omgevingswet?

In de Omgevingswet komen regels over de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen terug in het Bal. Net als onder de huidige wetgeving is in bepaalde gevallen sprake van een vergunningsplicht en in andere gevallen volstaat een melding met een informatieplicht. Ook zijn er in het Bal veiligheidsvoorschriften opgenomen om de externe veiligheidsrisico's van milieubelastende activiteiten, zoals de opslag van gevaarlijke stoffen, te beperken.

De Omgevingswet brengt voor LPG-tankstations een belangrijke verandering met zich mee. Voor LPG-tankstations geldt niet langer een vergunningplicht. Een melding volstaat. Echter de vergunningplicht voor het tanken met LPG komt terug in de bruidsschat (bijzonder stukje overgangsrecht voor het omgevingsplan). De gemeente heeft hierdoor de keuze om de vergunningplicht in stand te laten en over te hevelen naar het nieuwe omgevingsplan of deze vergunningplicht niet meer terug te laten komen. In het Bal zijn wel veiligheidsvoorschriften opgenomen voor LPG-tankstations.

Bij milieubelastende activiteiten die een risico kunnen vormen voor de omgevingsveiligheid, zoals de exploitatie van een LPG tankstation, moeten de contouren van het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden worden berekend. In sommige gevallen gelden standaardafstanden. Het omgevingsplan is straks bepalend voor de ruimtelijke inpassing van risicobronnen. In het omgevingsplan worden regels over afstanden, aandachtsgebieden en voorschriften opgenomen.